

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.003.13.2019

Jerzy Kotlewski
Wójt Gminy Lgota Wielka
ul. Radomszczańska 60,
97-565 Lgota Wielka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.133.2019 Komisji Rozstrzygającej
z dnia 9 lipca 2019 r.

I/19/003 – Realizacja dochodów od osób prawnych z tytułu podatku od nieruchomości oraz podatku od
środków transportu przez gminy z terenu województwa łódzkiego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Lgocie Wielkiej ¹ , ul. Radomszczańska 60, 97-565 Lgota Wielka
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wójt Gminy Jerzy Kotlewski, od 16 listopada 2014 r. (akta kontroli str.[1-2])
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania organów gminy w zakresie ustalenia i egzekwowania dochodów od osób prawnych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2018, z uwzględnieniem okresów wcześniejszych i późniejszych, jeżeli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Krzysztof Serwa, specjalista k.p., upoważnienia do kontroli nr LLO/50/2019 z dnia 5 marca 2019 r. i nr LLO/83/2019 z dnia 12 marca 2019 r. (akta kontroli str.[3-4])

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W kontrolowanym okresie w gminie Lgota Wielka⁴ prawidłowo dokonywano wymiaru podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych dla osób prawnych. Podejmowane przez Radę Gminy uchwały dotyczące stawek tych podatków oraz zwolnień z podatku od środków transportowych spełniały wymogi określone w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁵, a także uwzględniały maksymalne wysokości tych stawek ogłaszanych w obwieszczeniach Ministra Finansów⁶. Czynności weryfikacyjne w odniesieniu do deklaracji podatkowych dokonywane były zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁷. W Gminie prowadzono ewidencję podatkową nieruchomości, spełniającą wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości⁸, a także gminną identyfikację pojazdów do opodatkowania w systemie informatycznym. W stosunku do zaległości podatkowych podejmowano czynności windykacyjne. Ulgi w spłacie należności udzielane były z zachowaniem przepisów Ordynacji podatkowej.

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Gmina.

⁵ Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 ze zm., dalej: ustawa o podatkach i opłatach lokalnych.

⁶ Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2017 r. (M.P. 2016 poz. 779), obwieszczenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 lipca 2017 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2018 r. (M.P. 2017 poz. 800), zwane dalej obwieszczeniami Ministra Finansów.

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 800 ze zm., dalej: Ordynacja podatkowa.

⁸ Dz. U. Nr 107, poz. 1138, dalej: „rozporządzenie w sprawie ewidencji podatkowej”.

III. Opis stanu faktycznego

1. Prawdliwość wymiaru podatków lokalnych

Opis stanu
faktycznego

Według stanu na koniec lat 2017 i 2018 na terenie Gminy funkcjonowało odpowiednio 18 i 16 podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości oraz jeden podatnik podatku od środków transportowych.

(dowód: akta kontroli str.[5-8])

Zrealizowane dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych wyniosły 2.120,2 tys. zł w 2017 r. i 2.163,7 tys. zł w 2018 r., w tym odpowiednio 726,3 tys. zł (34,3%) i 777,7 tys. zł (35,9%) z podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz po 0,7 tys. zł (0,03%) w każdym roku z podatku od środków transportowych od osób prawnych.

(dowód: akta kontroli str.[5])

Uchwalone⁹ w badanym okresie stawki podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych uwzględniały wszystkie przedmioty opodatkowania oraz kategorie wskazane w art. 5 ust. 1 i art. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz mieściły się w granicach określonych ww. przepisami, z uwzględnieniem maksymalnych wysokości tych stawek ogłaszanych w obwieszczeniach Ministra Finansów. Uchwały nie wprowadzały niedozwolonego różnicowania stawek podatku i nieuprawnionych zwolnień.

Odrębnymi uchwałami Rady Gminy¹⁰ zwolnione były od podatku niektóre nieruchomości¹¹ oraz środki transportowe (autobusy) wykorzystywane na realizację zadań oświatowych oraz służące wyłącznie do przewozu osób niepełnosprawnych na zajęcia terapeutyczne.

(dowód: akta kontroli str.[9-22])

Zgodnie z art. 7a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, w Gminie prowadzona była ewidencja podatkowa nieruchomości w systemie informatycznym. Ewidencja ta spełniała wymogi określone w rozporządzeniu w sprawie ewidencji podatkowej, w tym umożliwiała eksport danych do pliku w formacie XML oraz tworzenie raportów i zestawień według kryteriów definiowanych przez użytkownika. Dla poszczególnych podatników w ewidencji wskazywano m.in. wartość budowli, powierzchnię gruntów w metrach oraz powierzchnię użytkową budynków. System nie zapewniał natomiast współdziałania z ewidencją gruntów i budynków Starostwa Powiatowego w Radomsku¹², tj. nie pozwalał na porównywanie danych zawartych w ewidencji gminnej, generowanych w postaci plików w formacie XML, z zasobem prowadzonym przez Starostę. Wynikało to z braku kompatybilności obydwu ewidencji.

(dowód: akta kontroli str.[38-43])

W okresie objętym kontrolą dokonywano kompleksowego porównania i aktualizacji ewidencji podatkowej nieruchomości w oparciu o dane pozyskane z ewidencji gruntów i budynków oraz z dokumentów źródłowych. Jednakże Starostwo nie

⁹ Uchwały Rady Gminy: Nr XXVIII/160/2016 z dnia 28 października 2016 r. w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od nieruchomości oraz Nr XXVIII/161/2016 z dnia 28 października 2016 r. w sprawie określenia rocznych stawek podatku od środków transportowych.

¹⁰ Uchwała Nr XII/78/2007 Rady Gminy w Lgocie Wielkiej z dnia 30 listopada 2007 r. w sprawie zwolnienia od podatków od nieruchomości oraz środków transportowych, uchwała Nr XIV/91/2008 z dnia 5 lutego 2008 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XII/78/2007, uchwała Nr XLIX/280/2010 z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie zwolnienia od podatków od nieruchomości oraz środków transportowych.

¹¹ Budynki mieszkalne lub ich części na cele mieszkalne, wchodzące w skład gospodarstwa rolnego, budynki, budowle i grunty stanowiące własność (współwłasność gminy, o ile nie są we władaniu osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, o których mowa w art. 3 ust. 1, pkt 3 i 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, budynki gospodarze pozostałe z gospodarstw rolnych sprzedanych, wydzierżawionych lub zdanych na własność Skarbu Państwa w celu uzyskania uprawnień do emerytury lub renty rolniczej, budynki i grunty stanowiące własność lub będące w posiadaniu lub trwałym zarządzie instytucji kultury, jednostek OSP oraz gminnych jednostek budżetowych.

¹² Dalej: Starostwo.

prowadziło ewidencji gruntów i budynków przeznaczonych na działalność gospodarczą.

Wójt wyjaśnił, że w przypadku budynków związanych z działalnością gospodarczą, podatnik (osoba prawna) dołączał do deklaracji dokumenty źródłowe (np. wykaz ewidencji środków trwałych, umowę użyczenia, akt notarialny) ze wskazaniem powierzchni użytkowej budynku, bądź też przeprowadzana była przez organ kontrola podatkowa.

(dowód: akta kontroli str.[39-40])

Gminną identyfikację pojazdów do opodatkowania prowadzono w Urzędzie w systemie komputerowym. Bazę danych aktualizowano na bieżąco, na podstawie otrzymywanych ze Starostwa miesięcznych informacji o pojazdach zarejestrowanych i wyrejestrowanych.

(dowód: akta kontroli str.[265-297])

Analiza 12 deklaracji podatkowych (po 6 w każdym z lat objętych kontrolą, w tym po 5 dotyczących podatku od nieruchomości i po 1 - podatku od środków transportowych) wykazała, że:

- 9 deklaracji złożonych zostało w wymaganym terminie, a 3 - z opóźnieniem wynoszącym od 16 do 47 dni (w jednym przypadku podatnik złożył deklarację wskutek interwencji – rozmowy telefonicznej – pracownika Urzędu, zaś w dwóch przypadkach z własnej inicjatywy);
- wszystkie deklaracje złożone zostały na obowiązującym wzorze ustalonym przez Radę Gminy¹³;
- w 10 przypadkach dane zawarte w deklaracjach były zgodne z danymi wynikającymi z dokumentów źródłowych; w 2 deklaracjach na podatek od nieruchomości (dotyczących jednego podatnika) Urząd stwierdził zaniżenie powierzchni użytkowej budynków wykorzystywanych na cele działalności gospodarczej i wezwał podatnika do złożenia korekty deklaracji. W związku z niezłożeniem przedmiotowych korekt, Urząd wszczął postępowanie podatkowe. Od wydanej w jego następstwie decyzji podatnik odwołał się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (SKO), które utrzymało decyzję w mocy. W celu zmniejszenia wymiaru podatku, podatnik dokonał wyburzenia części budynków znajdujących się na terenie nieruchomości, a następnie złożył korektę deklaracji. Urząd potwierdził dokonane zmiany przeprowadzając oględziny nieruchomości;
- w każdym przypadku stawki podatków były zgodne ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy;
- w odniesieniu do każdej deklaracji organ podatkowy przeprowadził czynności sprawdzające jej poprawność, dokumentując ten fakt poprzez: zamieszczenie daty wpływu oraz podpisu osoby dokonującej sprawdzenia, a w deklaracjach na podatek od środków transportowych dodatkowo dokonanie wpisu o zgodności stawek podatku z uchwałą Rady Gminy.

(akta kontroli str.[23-37, 44-297])

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹³ Uchwała Nr XV/92/2015 Rady Gminy w Lgocie Wielkiej z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych.

2. Skuteczność i poprawność egzekwowania zaległości podatkowych

Opis stanu faktycznego

Zaległości podatkowe z tytułu badanych podatków lokalnych wystąpiły jedynie w 2018 r. i dotyczyły podatku od nieruchomości od osób prawnych w wysokości 0,02 tys. zł.

W Gminie dokonywano systematycznej kontroli terminowości wpływu podatków lokalnych – po każdej racie podatku, a także raz na kwartał - na podstawie wydruku zaległości podatkowych sporządzanego przez pracowników Referatu Finansów i Budżetu.

(dowód: akta kontroli str.[5, 315-330])

Jeden podatnik (osoba prawna) zalegał z płatnością podatku od nieruchomości:

- za lata 2014-2016 w kwocie 151,4 tys. zł – na podstawie decyzji organu podatkowego z dnia 24 kwietnia 2017 r.; decyzja ta została przez podatnika zaskarżona do SKO, które utrzymało w mocy przedmiotową decyzję; pismem z 6 października 2017 r. podatnik poinformował Urząd o zaskarżeniu (we wrześniu 2017 r.) decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, wnioskując jednocześnie o odroczenie terminu płatności podatku (zagadnienia związane z udzielaniem ulg podatkowych opisane zostały w pkt. 3 niniejszego wystąpienia); w dniu 25 stycznia 2018 r. WSA oddalił skargę podatnika;
- za lata 2017-2018 w kwocie 97,7 tys. zł – na podstawie dwóch decyzji organu podatkowego z dnia 27 czerwca 2018 r. określających wysokość zobowiązania podatkowego za lata 2017 i 2018 (w związku z zaniżeniem przez podatnika w deklaracjach powierzchni użytkowej budynków wykorzystywanych na cele działalności gospodarczej); od powyższych decyzji podatnik odwołał się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Piotrkowie Trybunalskim, które utrzymało w mocy zaskarżone decyzje; po otrzymaniu w dniu 13 września 2018 r. decyzji SKO, pracownicy Urzędu wystawili w dniu 20 września 2018 r. upomnienie na zaległość w kwocie 97,7 tys. zł; w dniu 24 października 2018 r. kwota ta została uregulowana przez podatnika.

W wystosowanym przez Urząd wobec ww. podatnika upomnieniu zawarte było wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia. Zagadnienia związane z wystawianiem upomnień i tytułów wykonawczych nie zostały uregulowane w przepisach wewnętrznych Gminy.

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki przedawnienia zobowiązań podatku od nieruchomości od osób prawnych wskutek niepodjęcia przez Gminę czynności zmierzających do wszczęcia egzekucji.

(dowód: akta kontroli str.[299, 302-314])

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Prawidłowość stosowania ulg podatkowych

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie nie zostały wprowadzone uregulowania wewnętrzne określające szczegółowe zasady i tryb udzielania ulg, umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminu płatności zaległości podatkowych. Stosowano więc w tym zakresie przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

W badanym okresie do organu podatkowego wpłynęły trzy wnioski od osoby prawnej o zastosowanie ulgi podatkowej – dwa dotyczące odroczenia terminu płatności zaległości podatkowej wraz z odsetkami za okres 2014-2016 (łącznie 151,4 tys. zł) oraz jeden dotyczący odroczenia terminu płatności zaległości podatkowej za okres 2017-2018 (łącznie 97,7 tys. zł) i umorzenia odsetek za zwłokę (łącznie 6,9 tys. zł.). Dwa wnioski dotyczące zaległości z lat 2014-2016 zostały pozytywnie rozpatrzone przez organ podatkowy¹⁴. Wniosek z 3 października 2018 r. dotyczący zaległości za lata 2017-2018 został rozpatrzony pozytywnie w części dotyczącej umorzenia odsetek; należność główna została uregulowana przez podatnika w dniu 24 października 2018 r.

W każdym przypadku podjęcie przez organ decyzji w sprawie przyznania ulgi poprzedzone było zebraniem i wyczerpującym rozpatrzeniem materiału dowodowego. Postępowania podatkowe w przedmiotowych sprawach prowadzone były zgodnie z przepisami Ordynacji podatkowej.

(dowód: akta kontroli str.[299, 301, 350-499])

Wójt sporządził w terminie do 31 maja roku następnego wykaz osób prawnych, udzielił ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożył spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia, zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁵. Wykaz ten został podany do publicznej wiadomości poprzez publikację na stronie internetowej Gminy oraz wywieszenie go w Urzędzie na tablicy informacyjnej.

(dowód: akta kontroli str.[490-491])

W przypadkach udzielenia przez organ podatkowy ulgi nie naliczono podatnikom opłaty prolongacyjnej, gdyż Rada Gminy nie podjęła uchwały w przedmiocie wprowadzenia tej opłaty.

(dowód: akta kontroli str.[299])

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

¹⁴ Na wniosek z dnia 6.10.2017 r., organ podatkowy wydał w dniu 21.11.2017 r. decyzję o odroczeniu terminu płatności należności głównej w kwocie 151,4 tys. zł do 31.12.2018 r., zaś na wniosek z 29.11.2018 r. organ wydał w dniu 19.12.2018 r. decyzję o odroczeniu terminu płatności do 31.03.2019 r.

¹⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Łódź, 29 maja 2019 r.

Kontroler
Krzysztof Serwa
specjalista kp

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Łodzi

Przemysław Szewczyk

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi

Grażyna Tuzikiewicz-Gnitecka
wice Dyrektor

